

HECE TASLARI

aylık şiir dergisi

109.on5mart2024

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

tayyib atmaca

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak

armada/2 d blok nu: 6

onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

10. yıl. 109. sayı 15 Mart 2024

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

● Muhsin İlyas Subaşı /

Bu, 'Sessiz Gemi' Değil! / 3

● Bekir Oğuzbaşaran / Azadlık Gazeli / 4

● Ahmet Efe / Gazzeli Mücâhid / 5

● Oruç Dadaşı Elman / Allah'ım / 6

● Şükrü Atay / Tetikte Donmuş Eller / 7

● Yemliha Gürlek / Bayrağım / 8

● Ziya Uğur / Devrin Zalimlerine/ 9

● Basri Doğan /

Her Gece Kirlenir Karın Beyazı / 10

● Memik Kömlekçi / Zahit / 11

● Tamara Sadıq / Bülbül / 12

● Şemsulla Aqayi / Ayıbdı / 13

● İbrahim Berber / Destan Yazdım/ 14

● Mustafa Ayvalı / Köyde Çıra / 15

● Cəmiləoğlu İmamverdiyev /

Geden Dönmür Bir Daha / 16

● Habil Yashar / Xəzər / 17

● Yakup Gümüş / Severim / 18

● Lütü Kılıç / Sevdığım / 19

● Hüseyin Kaya / Tayyib Atmaca ile

Şiir Yürüyüşü -10- / 20

● İbrahim Şahin / Yanar/ 23

● Metin Özarslan / Devriye / 24

Bu, 'Sessiz Gemi' Değil!

Bu gemi yalnız gitmez, akasında hüznün var;
Uğurlayan gurubun yalnızlığı dağ kadar!

Kuşatan korkuların telaşı ırmak gibi,
Ölenle yürüyenler bir etle tırnak gibi.

Bu gemiye binende artık imtiyaz kalmaz,
Hesabı yanındadır; hiçbir haksızlık olmaz!

Mahşerin atlıları karşılayacak onu,
Dönüşü yok bu yolun, biter hayatın sonu.

Ölümün çekirdeği ekilmiş ruhumuza,
Besleyip büyütürüz bizi taşır sonsuza.

Devre mülktür bu dünya; göçmek için konarız,
Gidenlere yansak da, yarınında biz varız.

Dönüp kendine bakmaz uyar kalabalığa,
Gün gelecek kendi de düşecektir bu ağa.

Kiminde yük hafiftir, Gül Şehri'ne götürür,
Kimininse azabı sonsuza kadar yürür!

Ölene ağlamayın, dert kalanın başında;
Hangi kader gülmüştür kazanma savaşında?

Bir imtiyaz alanı açmak varsa orada,
Cenneti kazanmanın anahtarı burada!

Bu gemi sessiz değil, çağırır rıhtıma bizi;
Güvertesinde biter hayatın yorgun izi.

Ayrıcalığı yoktur; bu gemi çok yük taşır,
Herkes o son menzile bu gemiyle ulaşır!

Azadlık Gazeli

Binlerce yıldır felek, devredip durmaktadır
Kâinat saatini, sürekli kurmaktadır

Kendini bu âhengin, dışında tutanlara
Çelikten topuzuyla, gürzüyle vurmaktadır

Putlara tapanları, bir bir belirleyerek
Kalbini karartmakta, rûhunu burmaktadır

Kulluktan başka yol yok, esenliğe götüren
Bu kutlu yolun sonu, Cennet'e varmaktadır

Oğuz der ki, ümmetlik, azadlığın belgesi
Nefsin zincirlerini, rûhumuz kırmaktadır...

Gazzeli Mücâhid

Ebû Ubeyde'ler Şânında Şiir

Ey Gazzeli mücâhid! Serâpâ savlet misin?
Serâpâ azm u iman, sabr u metanet misin?
Sen misin vicdanları uyandıran maverâ,
Kupkuru vâdileri sulayan rahmet misin?

Ey Gazzeli mücâhid, hakkındır elbet visal
"Hayat, iman ve cihad!" değişmez ki bu kural
Küllerinden doğarsın yeniden ankâ misal
Sen gönüller yurduna kurulmuş devlet misin?

Gel Nûh'un sefinesi, Tur'da Musa gibi gel
Musa'nın elindeki kutlu asâ gibi gel
Deccâl'a geçit vermez Mesih İsa gibi gel...
Celâl'in, cemâlinle âleme ibret misin?

Şehâdet özlemiyle cennetlere yürürsün,
Bir tül gibi sevdalı yürekleri bürürsün,
Düşlerinde Mescid-i Aksâ'mızı görürsün,
Ah sen de bencileyin Mirâc'a hasret misin?

Yine sen kaldırırsın, gel, yerden al sancağı
Yedi iklim üstüne rüzgâr et, sal sancağı
Al kanınla süsledin nice bin al sancağı
Sen gökte hilâl gibi Hakk'a işaret misin?

Şu sapkın İsrail'e çatılmış kaşın vardır
Münkirlerin önünde eğilmez başın vardır
Firdevs'in sofrasında ekmegin aşın vardır
Sen asla yere düşmez bir serv-i kâmet misin?

Şenlenir varlığınla mübarek Tûr-i Sînâ
Cengini kim unuttur, erişmez sana fena
Arş-ı Alâ'dan gelir şanına sonsuz senâ
Yüce Mevlâ katında sahib-i izzet misin?

Bombadan tesirlidir elinde sapan taşı
Döndürürsün bahara şu çöken kara kışı
Bakışların Aliyyü'l- Murtazâ' nın bakışı
Kıyâmıyla cihânı titreten kuvvet misin?

Sanki Yûsuf hüsnü var o aydınlık yüzünde
Nice nusret saklıdır yüreğinin közünde
Ey Gazzeli mücâhid, sen Ahmed'in özünde
Bir nurlu sevdâ mısın, bir soylu âyet misin?

Allah'ım

Bizlər günahkâr bəndəyik, rəhmət sənindir Allah'ım
Hər bəndənin irşadına zəhmət sənindir Allah'ım

Yer titrəyib, göy kişnəyir tufan qopub sellər axır
Hər bir bələdən sonra da fürsət sənindir Allah'ım

İnsanda yoxdur heç dözümlü, gəl keçmə bizdən imtahan
Yer-göy sənin hökmündədir, hişmət sənindir Allah'ım

Daşqın dənizlər seyrinin dağlar yazan gül şeyrisən
Hər yerdə səndən söz gedir, hikmət sənindir Allah'ım

Canlarda iman bəslənib, gözlərdə eşqin canlanır
Aləmlərin sultanısan şövkət sənindir Allah'ım

Səndən suvay kimdir pənah, canlar güvənsin arxayın
Cananısan hər kimsənin, qüdrət sənindir Allah'ım

Hər kim ki səndən ayırıdır, aldandı şeytan feylininə
Haqdan keçənlər ömrünə zülmət sənindir Allah'ım

Sən qıl kərəm, sən et nəzər yollarda həsrət qalmayaq
Hər gün müzəffər olmağa nüsrət sənindir Allah'ım

Gizlin günahlar yandırır, aşkar cəhənnəm qurmuşuq
Rəhman-rəhimsən mehriban cənnət sənindir Allah'ım

Heç kim mənəmlik eyləyib çatmaz səadət feyzinə
Rəhm eyləyib ehsan qılan izzət sənindir Allah'ım

Bizdən təmənnə gözlənir, səndən kərəmət ey kərim
Canlar sənin ovcundadır, hörmət sənindir Allah'ım

Viran qalıb Xoy şəhrimiz, abad edər Türk elləri
Darüssəfadır ver səfa, rəyfət sənindir Allah'ım

Yardım sənindir qalmağa, qurtar bəldən bizləri
Qardaş müsəlman ölkəyə, himmət sənindir Allah'ım

Elman yazıq bir bəndədir, sen ver ləyaqət yazmağa
Gəl sevgi yağdır seyrinə, neymət sənindir Allah'ım

Tetikte Donmuş Eller

Altmış bini donarak yetmiş sekiz bin şehit
Nişan almış mavzerle tetikte donmuş eller
Sarıkamuş dramı böyle yazılmış ahit
Ruhları teslim olmuş nasıl anlatsın diller
Nişan almış mavzerle tetikte donmuş eller

Elbiseler yazlıktı eratında, erinde
Moskof kışlık gemiyi batırmıştı yerinde
Rus ruleti oynandı askerin üzerinde
Karla dolu kabirde açmıştı beyaz güller
Nişan almış mavzerle tetikte donmuş eller

Üşüyen bedenleri hasretlik çekip yandı
Karla kaplı dağları kolay aşılır sandı
Moskof'u yurttan kovup dönüşüne inandı
Yaşayan bilir ancak anlatılmaz o haller
Nişan almış mavzerle tetikte donmuş eller

Ter alınanda soğudu, katlaşıp buz oldu
Dondu çarıkta ayak, soğuktan beniz soldu
Allahuekber dağı nice şehitle doldu
Üstlerine örtülmüş kar gibi beyaz tüller
Nişan almış mavzerle tetikte donmuş eller

Buzdan heykeller gibi şehit dolu ne hazin
Eksi kırk derecede şartlar oldukça çetin
Kazma girmez toprağa imkânsız olmuş defin
Dondurucu soğukta savrulup giden küller
Nişan almış mavzerle tetikte donmuş eller

Emre itaat edip kapılmadan korkuya
Buz tuttu bedenleri daldı derin uykuya
Türk'ün kahramanlığı yer bırakmaz kuşkuya
Allahuekber şahit, mahzun bütün gönüller
Nişan almış mavzerle tetikte donmuş eller

Kahramanlık yolunda hüzündür Sarıkamuş
Nice canları aldı yokluk, soğuk, karakış
Allahuekber dağı cennete doğru varış
Ruhları cennettedir; oradadır ödülleri
Nişan almış mavzerle tetikte donmuş eller

Sarıkamuş dramı gizlenmişti yedi yıl
Sansürcü Enver Paşa sorumlu olan akıl
Vatana can verilir asla verilmez çakıl
Güller karla kaplandı; sustu bütün bülbüller
Nişan almış mavzerle tetikte donmuş eller

Sarıkamuş dağları beyaz hüznün romanı
Hepsi vatan aşkıyla dolup taşmış imanı
Türkmenoğlu budur der; şehitliğin yamanı
Kardelen gibi karda boynu bükük melûller
Nişan almış mavzerle tetikte donmuş eller

Bayrağım

Ey varlığın timsali, yurdumda sönmez ışık,
Seninle mutlu vatan, bu millet sana aşık,
Bir adın hilal senin, rengin kana karışık,
Şerefle elden ele, nazlı gezer bayrağım.

Ay yıldızın şavkı vurmuş, şehitlerin kanına,
Senin yaran bendedir, canım kurban şanına,
Hiç selamsız kelamsız, varamazlar yanına,
Sevgisiz gezenlere, eser tozar bayrağım.

Her kalenin burcuna, her dağımın taşına,
Dikeceğim hilalim, her pınarın başına,
Nerden baksan görünür, hiç rastlanmaz eşine,
Dünyanın her yerinde, şartsız gezer bayrağım.

Öfke taarruz şefkat, ruhundaki meziyet,
Millete hüsrân olur, sana olan eziyet,
Tanırsın düşmanları, söyle nasıl vaziyet,
Yer ile gök arası, uçar sezer bayrağım.

Yiğit bir mücahidin, aşkıyla ırgalanır,
Hadsizliğe çırpınır, zaferlerle şahlanır,
Kükreyen sevda gibi, yüksekte dalgalanır,
Kurulan oyunları, tutar bozar bayrağım.

Bıktırmaz seni savaş, seni bıktırmaz yokluk,
Seni utandırmaz kıtlık, usandırmaz yoksulluk,
Kimseye boyun eğmez, diz çöktürmez yorgunluk,
Hürriyete alışık, basar ezer bayrağım.

Ey Tuna boylarında dolaşan şanlı atlı,
Sizi hala selamlar, uçar coşkun kanatlı,
Kalemiz dağlarımız, senin sevdanla mutlu
Kışları sıcak eser, yazın serin bayrağım

Bağımsızlık hakkımız, seninle hakikattir,
Bizim sana ahdımız, samimi sadakattir,
Sana kumaş diyenin, ahvali tahkikattir,
Hiyaneti mandayı, varıp ezer bayrağım.

Devrin Zalimlerine

Masum çocukların kıydın canına,
Zalimin kolları kırılır bir gün.
Bunca yaptıkların kalmaz yanına
Mazlumların âhı sorulur bir gün.

Zulmün ellerine, bulaşmaz sanma,
Gelip ayağına dolaşmaz sanma,
Hakk'ın eli sana ulaşmaz sanma
Sarayların yere serilir bir gün.

Zaman gelir her şey döner özüne,
Sevdamın türküsü söylenir yine,
Küffarın o hain pişkin yüzüne
Osmanlı tokadı vurulur bir gün.

Senin gibilerin sonu hep hüsrân,
Hesap kabarıyor defterde her an,
O çetin gün gelir, kurulur dîvan,
Zâlimin hesâbı görülür bir gün.

Her Gece Kirlenir Karın Beyazı

İstisnalar kaideyi bozmazdı
Bütün kaideler yerle bir oldu
Kederler gönlünü dolduramazdı
Yalnızlık göğsünde birikir oldu

Daralan bir sokak oldu hayatın
Düşlerin ekrandan izlenmektedir
Şehirde işlenen her kabahatin
Zanlısı içinde gizlenmektedir

Bir tutam sevinçle varsan menzile
Yüreğin en ağır bedeli öder
Saklasan sırrını kendinden bile
Gözlerin her şeyi itiraf eder

Öfkeden kızarır tüm kelimeler
Susarsan çoğalır rüzgârın sesi
Kalbine ansızın düşen nağmeler
Kuytuya saklanır yağmur öncesi

Derin bir vehimle döner mevsimler
Kirlenir her gece karın beyazı
Albümde sararan eski resimler
Seyreder geride kalan enkazı

Konuşsan bulutla dolar gökyüzü
Susunca büyüyor gözbebeklerin
Akşamı selamla yükle gündüzü
İpek kanadına kelebeklerin

Cami avlusunda hicaz bir sela
Alemi ervaha düşmez gözyaşı
Perdeler açılır görünür sıra
Uzanır sonsuza musalla taşı

Zahit

Gel zahit eyleme beni yolumdan
İkrarım sormaya fermanın mı var?
Yol vermez yamacın karlı dağında
Yaramı sarmaya dermanın mı var?

Arşın-ı parmakla ölçülür yolun
Mağrip'ten Maşruk'a ulaşır kolun
Menzili kapıda bekleyen kulun
Pınar-ı gönlünde devranın mı var?

Bir ömür yürürsün yollarda izin
Dergâhı girdaba benziyor yüzün
Kıramen kâtibi yazarken yazın
Erenler yurduna kervanın mı var?

Bu dünya bir handır konanlar göçer
Üstünde turnalar sürüsü geçer
Gönülden dost olan hak yolu seçer
Senin de gönlünde bervanın mı var?

Hak yolda olanlar aman dilemez
Cefada üstüne kimse gelemes
Köşkeröğlü seni zahid bilemez
Mansur'u nefeste şervanın mı var?

Bülbül

Bülbül sənin işin zaydı
Güllərin günlərin saydı
Heyif payız soyuq aydı
Gəlmisən toyuna bülbül.

Gəl göynətmə bu qəlbimi
Sığın mənə sevim səni
Dolaş könül çəmənimi
Gəl sarıl boynuma bülbül.

Xəzan olub bağça bağın
Solubdu şamama tağın
Saralıbdı solun sağıın
Yaraşmır soyuna bülbül.

Sarı köynək yalınqatdı
Əlvən lələk qatbaqatdı
Çox oxudun səsin batdı
Yaraşmır boyuna bülbül.

Sən oxudun mən dinlədim
Yavrun olub mən inlədim.
Zaman ötdü çox sinlədim
Vurğunam huyuna bülbül.

Dimdiyində qətrə damcı
Yanğım üçün ver əlaçı
Susuz dodaq neylər tacı
Səp qəbrimə suyu bülbül.

Ayıbdı

Zalım fələk, ömrüm keçdi xəzanla
Barı utan, axı yazdan ayıbdı
Xeyli vaxtdı könlümü yas basıbdı
O toz basan telli sazdan ayıbdı

İnsafınan gəl bölgünən payları
Azca döndər yasa- vaxt toyları
Gəl yekəltmə sızqa axan çayları
Dəli Kürdən, xan Arazdan ayıbdı

Rəhmin gəlmir gözdən axan yaşma
Çıxardısan nadanları qarşıma
Gülüm çaxma yaxşılığın başıma
Kəsdiyimiz çörək-duzdan ayıbdı

Az yekə cır mən başına dolanım
Qoy küsməyim quluğunda dayanım
Elə danış yalanına inanım
Əynindəki cırıq bezdən ayıbdı

Diyənmirsən gözəl şeir Şəmsulla
Əl çək bizdən, boş dolçanı az salla
Gəl yığışdır get işinə sən Allah
Şairlərdən, incə sözdən ayıbdı

Bir Hüsrana Destan Yazdım

Ey dostlarım size açtım kalbimi
Bir güzele sevdalıydım bitti o...
Yırttım yaktım elimdeki albümü
Mazi yandı dumanında tüttü o...

Nihayeti ben bir bahtı karaydım
Keşke onu bilenlere soraydım
Nice sonra perperişan zor aydım
Baldırandı bir zehirli ottu o...

Sade bana açılmadı kolları
Diken etti aşka giden yolları
Bağban idi ele verdi gülleri
Bir selamı esirgeyip gitti o...

Yaraladı yara sürdü atımı
Rüzgâr oldu kırdı döktü çatımı
Boynu bükük benim gibi yetimi
Çölde susuz bir kuyuya itti o...

Acımadı nara attı tutuştum
Yalvar yakar kuşlar gibi ötüştüm
Vurdu geçti yağız yerle öpüştüm
İpek atlas döşeklerde yattı o...

Hırsla yıktı aşk denilen binayı
Dinlemedi ne babayı anayı
Avucundan soktu attı kınayı
Söz vermişti ne sözünü tuttu o...

Çalmadığım hane kapı kalmadı
Ne ettiysem derde deva olmadı
Ezdi geçti kıymetimi bilmedi
Bir belaydı gelip bana çattı o...

Ayak altı etti beni ezildim
İzbe تنها bir köşeye büzüldüm
Kadersizler hanesine yazıldım
Bir bilseniz daha neler etti o...

Beni böyle şair yazar eyledi
Kimi bizar kimi azar eyledi
Kimi nazar kimi pazar eyledi
Varlığımı üç beş pula sattı o...

Ben Mecnundum o Leylaydı zulümde
Adı bile ateş oldu dilimde
Kala kala hüsrana kaldı elimde
Bir güneşti akşam oldu battı o...

Dik başının selameti var mıydı
Eşe dosta bir daveti var mıydı
Bilmiyorum nedameti var mıydı
Bir zalime kul olarak gitti o...

Köyde Çıra

Konargöçer kuşlar konmuş obaya
Bir ses var içimde, var git köyüne!
Toz konsun, yağmurlar düşsün abaya
Şu ruhsuz şehirler senin neyine.

Isparta halısı kamıştan hasır,
Kaynar kuzinede aş bir de güğüm
Delik pabuçları, tabanı nasır
Kel Ali vururdu kapıya güm güm.

Salınır ekinler esen rüzgârda,
Çiğdem çiçek bir de şu yüce dağlar.
Allı pullu gelincikler bozkırda
Dağda kaval sesi, yolunda toz var.

Kızağa binmiş de tepebaşında
Kardan adam gibi minik bir çocuk
Belki sekiz, belki dokuz yaşında
Pantolon yamalı, eprimiş gocuk.

Çember çevirip de beştaş oynasak
Çelik çomak bir de dönse kirmanım
Söyle ömrüm artık her şey mi yasak!
Döven öküzlerim, nerde harmanım.

Hıncahınç dertlerim ruhum biilaç
Karıştı daneler sapa samana
Yaylası, dumanı bulunmaz ilaç
Halay çeksin kentler küskün zamana.

Gedən Dönmür Bir Daha

Professor Kamil Vəli Nərimanoğlu'nun Vəfatı Münasibəti İlə

Bu gün könlümüzə yaman dərd düşdü,
Bir an gəldi, çalpo, boran sərt düşdü,
Son gedişdən dost-qardaşlar pərt düşdü,
Əcəl gəlsə gedən dönmür bir daha.

Mərd oğultək şərəf-şanla yaşadın,
El dərdini qəlbindəcə daşadın,
İnsanlığın dünyasında baş idin,
Əcəl gəlsə gedən dönmür bir daha.

Ad salmışdın obalara, ellərə,
Kəlamın var, salamın var dillərə.
Şirin ömrün axıb getdi sellərə,
Əcəl gəlsə gedən dönmür bir daha.

Rüzgar əsdi qəndil kimi sönmüşəm,
Bəd xəbərdən diksinmişəm, donmuşam,
Xoş xəyalım alt-üst oldu, çönmüşəm,
Əcəl gəlsə gedən dönmür bir daha.

Fələyin qurğusu, hər işi belə?!
Çarəsiz qalmışın gərdişi belə?!
Loxma tək çeynəyir, hər dişi belə,
Əcəl gəlsə gedən dönmür bir daha.

İlqar, nə edəsən bu dünya fani?
Anlayan insanın gözündə ani,
Sirat körpüsündə dayanıb "canı",
Əcəl gəlsə gedən dönmür bir daha.

Xəzər

Bu gün sahilində dayanacağam,
Səninlə söhbətə gəlirəm, Xəzər.
Sırrımı tək sənə mən açacağam,
Səndə pənahımı gəzirəm, Xəzər.

Sən də dalğalısan illər boyunca,
Mənim ürəyim tək dayanmayırsan.
İnsan rahat olur həmdərd olunca,
Nədəndi dərdimə inanmayırsan?

Nəhəng olmağınla öyünmə, Xəzər,
Mənim dərdlərimdən böyük deyilsən.
Alarsan qoynuna o səni əzər,
Götür dərdlərimi götürə bilsən.

Sevin ki, başına dolanır quşlar,
Mənimsə başıma dolanan hanı?
Sənin üzərinə yağan yağışlar,
Mənim göz yaşımıdır gəzir dünyanı.

Ulduzlar bərq vurur suyunun üstə,
Ləpələr şirin bir nəğmə söyləyir.
Mənsə dayanmışam ürəyi xəstə,
Dərdlərin əlindən içim inləyir.

Demə paxıllığım tutacaq sənə,
Paxıllıq deyilən o mənə yaddır.
Baxsan ürəyimin dərinliyinə,
Bir deyil min Xəzər sıxışacaqdır.

Severim

Masal çağındaki yetim kuzuya
řefkatle uzanan eli seveverim
Garip alnındaki kara yazıya
Umut aşıl原因 dili severim

Öyle bir devran ki ruhlar asabi
Zulmün dalgaları boğmaya tabi
Kendine bir liman ararken sabi
Ana gibi saran kolu severim

Ben de bir beşerim şaştım diyerek
Nefsin tuzağına düştüm diyerek
Haddimi çok fazla aştım diyerek
Tövbe kapısında kulu severim

Karanlık çağlara Şems gibi doğan
Hira'dan yükselip nur olup yağan
İtikadı sağlam her kalbe sığan
Âlemlere rahmet gülü severim

Tan yeri ağarıp şafak sökerken
Her canlı dilince zikir çekerken
Bâd-ı sâba kalbe huzur ekerken
Salât'a çağırان yolu severim

Hakk'ka teslim olan kalmaz buhranda
Fermanda ondadır dermanda onda
Ol Leyle-i kadr'da şehir-i gufranda
Gözlerden boşalan seli severim

Dostun hatırını delip geçmeyen
Gönülde taht kurup gelip geçmeyen
Bir bıçak misali dilip geçmeyen
Ağızdan damlayan balı severim

Ufkumu ısıtan göğün süsünü
Şehidin gazinin sağın süsünü
Düzlüğün yokuşun dağın süsünü
Al yıldız nakşolmuş alı severim

Sevdiğim

Hasretine dayanamaz yüreğim,
Gel, düşürme âh-u zâra sevdiğim.
Can sağ iken cemalini göreyim,
Görüşelim ara ara sevdiğim.

Aşkın âmâ eylediği göz bende,
Mayasına aşk karışmış öz bende,
Ateş bende, alev bende, köz bende...
Yanıyorum, düştüm nâra sevdiğim.

Günler geçti, aylar geçti bekledim.
Dertlerime kederleri ekledim.
Kervanıma gam yükünü yükledim;
Gözüm yolda, gönlüm yara sevdiğim.

Buluşmanın çaresini bul artık,
Temkinli ol, tedbirini al artık,
Uğrun uğrun, sine sine gel artık
Gözden uzak bir kenara sevdiğim.

Reva mıdır cefa etmek cânâna,
Merhamet et, fasılasız yanana.
Bahane bul, yalan uydur anana;
Helkeni al, gel pınara sevdiğim.

Duman kalksın, ferahlasın başımız.
Çıksın, gitsin fırtınalı kışımız.
Havalansın, kafesinden kuşumuz;
Kanat çırpısın ilkbahara sevdiğim.

Kudret versin, sabır versin Hüdâ'mız,
Gönülleri aydınlatsın sedamız.
Lütfü der ki, bu alemde sevdamız,
Destan olsun bu diyara sevdiğim.

● Konuşturana: Hüseyin Kaya

“Ben yazdım oldu, diyecek kadar bilgisizliğinin farkında bile değiller.” dediniz ama bu burada “bilgisizlik” kelimesi söz konusu kitlenin tümünü karşılamıyor. Zira bu düşünce ile hareket eden akademik donanıma hatta kimliğe sahip şairler de var. Yani geleneği gayet iyi bildiği halde bahsettiğiniz tavırda olan kitle için ne diyeceğiz? İnat mı bu yoksa zor olandan kaçıp popüler olanın cazibesine kapılmak mı?

O zaman bilgisizliğin yanına bir de ilgisizlik ekleyelim. Geleneği bilip geleceğe yolculuğun çıkış noktasının gelenek olduğunu bilenler ile bir inanca sahip olup o inancın yükümlülüğünü yerine getirmeyenleri aynı apartmanda yaşayan komşular gibi kabul edebiliriz. Bana göre asıl mesele insanın kendisini nasıl tarif ettiği değil başkalarının taltifiyle egosuna ne kadar mağlup olduğudur. Görünüşte ahlak abidesi kesilen ama içinde şeytana pabucu ters giydiren bir karakter ne ise inanmadığı halde inanıyormuş gibi yapıp kendi değerlerini yok sayarak edebi zevkimizin içini boşaltmaya çalışanlar ya bilmeden ya da bilerek millet olarak gönül toprağımızı borlaştırarak GDO’lu düşünceler ekmeye devam ediyorlar. Bunu yaparken kimileri bilinçli yapıyor kimileri bilinçsiz. Bilinçli yapanlar illaki daha da tehlikeli bir kişilik sahibidirler.

Geçenlerde şehrimizde yapılan edebiyat etkinliğinde merhum Sezai Karakoç ile ilgili bir kolokyum düzenlendi. Buradaki konuşmacılar akademisyendi. Haydi, bilgi şöleninin yerine sempozyum icat edildi daha bunu hazmedemezken bir de kolokyum zokası yutturmaya çalışıyorlar. Bu kelimenin yerine bilgi şöleni deseler dillerini eşek arası mı sokar?

Kendisini şair yazar olarak görenler için geleneği bilmek, başlı başına uzun boylu okumalar yapmak ve okuduklarından aldığı ilhamla kendi sesini yakalamaya çalışmak demektir. Demek ki bahse konu akademik donanıma sahip olduğunu zannettiğimiz bu insanlar düşünceyi eyleme dönüştürmek yerine bir peçete gibi kullanıp atmayı devamlı ekranda görmek olarak algılıyorlar. Kim ki yazdıklarının önüne geçiyor ya da her çekilen fotoğrafta kendine bir yer açıyorsa yarınlar sadece fotoğrafları kalacaktır. Kim ki yazdıklarını yakınlarıyla bile paylaşıırken nefsinin kabartılacağından korkuyorsa onun yazdıkları kendisinden sonraki nesillere kalacaktır.

Şair ya da yazar belli bir bilgi ve donanıma sahip olduktan sonra yazdıkları ile Türk edebiyatına hizmet etmeyi amaçlarsa o sanatçı yaşar, bir donanıma yoksa ve buna da talip değilse edebiyat duvarı örülürken harcın içinde bir kum tanesi bile olamaz.

Tayyib Atmaca “iyi şiir»i nasıl tanır ya da şiir adıyla önümüze konulan bir metinde neleri aramalıyız?

Şiirin öncelikle nasıl bir ruh hali ile yazılmış olduğunu anlamaya çalışır, şairiyle sağlamasını yapmaya çalışırım. Şiir, bana hangi dünyadan gelmiş ona bakarım. Şairin kafasından geçmiş, kalbinden süzül-müş, dilinin altında demlenmiş sonra da sunumu yapılmışsa bu şiire şiir derim. Şiir ana rahmine düşen ve aylarca sancısı çekildikten sonra doğurulan çocuk gibidir. Bundan dolayı sancısı çekilmeden doğan her şiir düşük yapmadır.

Bir insan bir mevzuyu anlatırken ne kadar laf kalabalığı yaparak o kadar anlaşılır olmaktan çıkarsa şiirde de kelime kalabalığı aynı şeydir. Şiir, laf olsun torba dolsun cinsinden kelimelerle birbiri peşine sıralanarak yazılmaz. Kelimeler birbirlerini açarak, birbirlerine bağlanarak yazıldığı gibi bir müziğin notaları gibi bir ahenk içinde olmalıdır. Belki kaba bir tabir olacak ama kendi aracığımıza bindiğimizde arabanın çalışmasından tutun da yoldaki performansına kadar bir sorun olup olmadığını hissedebiliyorsa bunu şiir için de düşünebiliriz.

Şiir, dayalı döşeli ev gibidir. Şiirdeki bölümler odaları, tamamı ise şairin evidir. Yatak odasına buzdolabı, oturma odasına yatak, misafir odasına çamaşır makinesi koyamazsınız. Evdeki uyumsuzluk ne ise şiirdeki uyumsuzlukta üç aşağı beş yukarı aynıdır.

Tumturak, ahenk, uyum, ses, ritim adına ne derssek diyelim somut şeyler ancak şairin bir mısranın bedelini ödediğini, içtenliğini nasıl ölçebiliriz? Sa-dece his bulaşımı ile anlaşılabilir mi bu?

Şiir, kaliteli elbiselik kumaş gibidir. İyi terzinin elinde çıkmışsa gönlünüzde tiril tiril durur, değilse okurken dilinizi ve zihninizi yorar.

Şair, biraz da taş duvar ustası gibidir. Hangi taş hangi köşeye konur, hangi taştan kilit taşı, hangi taşlarlar düzgün, hangi taşlar ara boşlukları doldurur, zihnini çalıştırarak ve emeğinin hakkını vererek ilgili taşları ilgili yerlere koymazsa ördüğü duvarlar bir taş yığınının ibarettir.

Şiirde gönül ve zihin teri horasan harcı gibidir, birbirini tamamlar. Kelimeleri taşlar olarak tasavvur edip şiirin inşasını, Mimar Sinan’ın Süleymaniye Camii inşası gibi düşünürsek maksat biraz daha iyi anlaşılır.

Şiirde ahenk şart mı veya şöyle diyelim: Şiirin müzik ve resimle yahut diğer sanat dalları ile illa bir bağı olmalı mı? Ahenk, estetik, his... evet bunlar

geleneksel unsurlar ama nasıl ki içerik bakımından bütün şiirlerin lirik olması gibi bir durum söz konusu değil, taşlama, koçaklama tarzında şiirleri de şiir olarak kabul ediyoruz; ahenkten, uyumdan, histen uzak şiirleri kendi tarzında şiire dahil edemez miyiz?

Şiir, bir kere sözü güzel söyleme sanatıdır. Ben zaman zaman atmaca şiirler söylerim. Mesela yazarken irticalen yine atalım:

Aklımın bulvarında kör tırpan

Yoluyorum kaldırımları açmadan

Varlığın engerek bir volkan

Yutar aklın koyu gölgeyi... alın size şiir işte. Eğer şiir buysa.

Saz çalmasını bilmeyen birisinin eline sazı verirseniz çalmaya başladığında ruhunuz gıdalanır mı zehirlenir mi? Peki notayı bilen ya da müzik kulağı ile biz müzik aletini çalan birisi ile diğerini karşılaştırdığınızda hangisinin usta, hangisinin amale bile olmadığını rahatlıkla görebilirsiniz.

O zaman şöyle diyebiliriz: Notayı bilen ya da iyi bir müzik kulağına sahip olup notaların adını, değilse bile yerlerini bilen, o müziğe aşına olana da şair diyebiliriz elbette. Şair hangi kelimeyi nereye ne şekilde koyarsa hem ahenk hem mana bütünlüğünü sağlayacak şekilde kelimeleri yerli yerine koyar biz de buna ahenk deriz. Bu ahengi yakalamak için de elbette şiir bilgisi olması gerekmektedir. Ahenkten, histen uzak şiire gelince olsa olsa bu tür şiirlere ne dediğini bilmeyen ya da birbirleriyle yan yana geldiklerinde bir manası olmayan, şairine sorsanız bile şerh edemeyeceği bir şiir çıkar ortaya ki anla anlayabiliyorsan.

Şair biraz da kendisinden önce yaşamış ya da akranları ile kendini mukayese edip yazdığı şiirleri hangi şairlerin şiirleriyle tartıya çıkardığında darası ne, safisi ne -ben'ini bir kenara koyarsa- elbette görecektir. Sözü şu atasözümüze yaslanarak sürdürelim isterseniz: "Asil azmaz, bal kokmaz; kokarsa yağ kokar, onunda aslı ayrandır." Asil olan gelenektir, gelenekten beslenmeden asil şiir yazılmaz. Yazılsa da doğallığı ile oynanmış tohumlardan üretilen, karpuz, domates, salatalık vs. gibi çekirdeği olmaz dolayısıyla igdiştirilmiş hiçbir canlı varlığın nesli olmaz. Hazır süttten ya da süttozundan yağ, peynir yapabilir miyiz? Köksüz şiiri de pekâlâ hazır süt ve süttozuna benzetebiliriz. Alır kullanırsın ve işi biter. Bu ürünleri nerede alırsanız alın kalite olarak birbirlerinden farklı olmadıkları gibi uzun ömürlü olmaları için içine katmış oldukları katkı malzemeleri de değişmez. Söz konusu maddelerin karışımıyla elde edilen yiyecekler ne kadar uzun süre dayanıklılık gösterirse bir o kadar da zararlı olur. Bundan dolayı üretim ve tüketim tarihlerine bakmadan bu ürünleri almayız.

O zaman şunu da diyelim: Şiirin ve şairin üretim, tüketim tarihi olmaz. Bir şiir ya da şiir kitabı yayım-

landıktan sonra tekrar okunmak için muhafaza edilmiyorsa hem kâğıt israfı hem de kitaplıkta boşa yer işgal ediyor demektir.

Şiirin üretim, tüketim tarihi olmaz, ifadeniz çok yerinde bir tespit. Kendine çağıran şiir ya da kitap diyebilir miyiz bahsettiğiniz metinler için. Var mı sizi ayda yılda bir de olsa kendine çağıran şiirler, kitaplar? Kendi şiirlerinizden var mı sizi tekrar kendine çağıran?

Gerek günlük konuşmalarımızda gerekse yazışmalarımızda geçmişte ya da günümüzde yaşanmış olaylar, konulardan alıntılar yaparak atıfta bulunuruz. Bazı şiirler, şairler, yanınızda olmasa bile sohbetinizin arasına dalar ve sohbetinizi güzelleştirir. Günümüzde popüler müzikten geriye ne kalır orasını bilmem ama yüzyıllar önce söylenen bir türkünün yeri gelir dumanı dudaklarınızda tüter. Hangi şaire sorsanız bir şairi biliyorsa onun şiirlerinden aklında kaldığı kadarıyla bir dörtlük, bir dize de olsa söyler. Şairin adı geçiyor ancak şiiri akla gelmiyorsa ve bizde bir karşılığı yoksa o kişi sadece sohbette adı geçen bir insandır, şair değildir.

Geriye dönüp baktığımda tekrar tekrar okuduğum şiirler olduğu gibi tekrar tekrar okuduğum şiirlerime de zaman zaman rastlıyorum. Şiir ne zaman yazılırsa yazılsın eğer duygu ve düşünce incilerinden seçilen kelimelerle yazılmışsa hiçbir çağda değerini kaybetmez.

Şair, yaşadığı çağa tanıklık yapmış gönül yükü taşıyan insandır. Bu yükün altında inlemeden menzile güzel söz taşımazsa; "Kendisi muhtac-ı himmet bir dede, nerede kaldı gayriya himmet ede" durumuna düşer.

Şiir kitaplarının çok basılmadığı ya da satılmadığı yıllardır söylenegedir. Bu durum şiire mahsus bir şey mi yoksa günümüz şiiri için mi geçerli? Biraz daha açacak olursak şiirin talibinin az olması onun yazgısı mı, yoksa günümüz şiiri mi kendisini sıkıştırdı buraya?

Günümüz şairleri o kadar kötü şiir, şiirler yazıyorlar ki hem kendi çağında hem de kendisinden sonra yazacaklara kötü örnek olduklarının farkında değiller. Gerek yayınevleri gerek dergiler, şiirin şiir olmasından ziyade şairinin kitap veya dergiyi ne kadar pazarlayacağını hesabındalar. Bu hesaplara yayınevinin, derginin şairi olarak kabul görüyorlar. İyi şiir okurları bir şekilde şiire ulaşıyor ama ne kadar iyi okur kaldı orasını da bilmiyorum. Edebiyat tarihini kimler nasıl yazar orasını bilmem lakin hiçbir zaman gerçek okurun gözünü boyayamazlar. Zaman, "bana şair densin" diye kendini paralayan şairleri değil, kendini şiirinin arkasına gizleyen şairlerin şiirini bir ayna gibi gönüllere tutmuştur.

Günümüz şairlerinin çoğu şiir coğrafyalarında ge-

zinmeden hangi gönül toprağında hangi tür şiirler akmış, kimlerin topraklarını sulamış bunları bilmeden kendini bir ırmak gibi görüyor. Şiir zevki şairde olmazsa okuru da şiir kitaplarının müşterisi gibi elbette göremeyiz.

Geçmişin ve bugünün şiiri diye adlandırmak bence doğru bir tanım değil. Şiir ne zaman yazılırsa yazılsın okunduğunda sizde bir karşılığı varsa o şiir günümüzün şiiridir. Hiçbir şair geleceğin şiirini yazmaz, bugün yazdığı şiir ise ancak geleceğe taşınır.

Günümüzde gelebilecek eleştirileri kurnazca savunma çabası mı yani “ben gelecek dönemlerin, çağların şiirini yazıyorum.” savunması. Bu ya da benzer ifadeler zaman zaman rastlıyoruz ara sıra. Okur ya da eleştirmen sorgulamasından kaçış mı bu tarz söylemler?

Yazara, okura, eleştirmene elbette bir saygım var. Yaptığı iş için bir zaman harcıyor iyi kötü bir şeyler yazıyor ve bir şeyler üzerine kafa yoruyor. Sohbetlerimiz genel çerçevesi içinde bir işin ne kadar samimiyetle yapılıp yapılmadığı hususu üzerinde durmaya çalıştık, tekrarda fayda vardır ki yine bu konuya benzer başka konular da sohbet arasında kendine yer açınca konuşmamız gerekiyor.

Sorunuzun özünde salt okuru, yazar eleştirmeni kastedip neden bu insanların “ben”ine secde edildiğini soruyorsunuz.

Günümüzde insanlar kendi sözünün üstüne, altına ya da derkenarına bir söz eklensin istemiyor. Böyle olunca da her aynaya bakan kendini dev aynasında görüyor ve endam aynasından suretine bakanları küçümsüyor. Her şair, yazar geleceği değil bugünü yazar. Eğer bugün yazdıklarıyla insanın yüreğine dokunabiliyorlarsa yazdıkların yarına kalabilir. “Ben Halep’teyken şu kadar arşın atlardım” diyenlerin karşısına çıkıp, ‘Halep oradaysa arşın burada atla da ölçelim’ deseniz hâli nice olur varın orasını siz tahayyül edin. Alın size Ziya Paşa’nın yaşadığı dönemde söyleyip geleceğe armağan ettiği bir söz “Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz.” Bundan gayrisi laf-ı güztaftan başka bir şey değildir.

Yine biraz yayıncılığa dönelim istiyorum. Bundan yirmi, yirmi beş sene önce bizim kuşak bir yerlere ürün göndereceği zaman tıpkı resmi yazışmalarda olduğu gibi bir usul ile gönderirdi. Misal bir öz geçmiş olurdu gönderilen metnin önünde. Tek metin değil birkaç metin gönderilirdi. Ardından ilgili dergiden dönüş beklenirdi. Dönüş olumlu ise derginin yeni sayıları ipe çekilirdi. Şimdi iletişim hızlandı ama sanki bir usulsüzlük, üslupsuzluk da söz konusu bu tür irtibatlarda. Hece Taşları’na gelen ürünlerde ne gibi sorunlarla karşılaşılıyorsunuz? Sizinle gerek Hece Taşları için gerek şiirlerini değerlendirmeniz için ulaşmak isteyen gençlere neler söylemek istersiniz?

En güzel en samimi haberleşme aracı mektuplardı. Çünkü mektup size özel yazılmış, iki elinizle tutup okurken muhatabınızın yazdıklarıyla birebir hemhal olduğunuz hissi ile okurdunuz mektubu. Yazmak için özel bir zaman ve mektubu göndermek için de bir zaman harcadığınız bu iletişim şekli hem sizin için hem de gönderdiğiniz kişi için değerliydi.

Günümüzde bu zahmetlere katlanmadan bir eposta ile bu işi yapıyorsunuz ama maalesef yazdığınız mektup değil. Olsa olsa karşılıklı konuşma aracının yazıya dökülmüş halidir. Artık yolunu beklediğiniz postacı yok. Bir eposta ile istediğiniz insana ulaşabiliyorsunuz ama o insanın epostanıza bakıp bakmadığını da bilmiyorsunuz.

Sizin bahsettiğiniz zamanlarda Kırığı şiir dergisine gönderilen yüzlerce mektuba cevap yazardım. Gelen şiirlerle ilgili olumlu-olumsuz düşüncelerimle birlikte şiiri değerlendirmeye alıp almayacağımı hatta değerlendirmeye alırsam hangi sayıda değerlendireceğimi yazardım.

Günümüzde böyle bir şey kalmadı. Bir eposta gönderdiğinizde geri dönüş yapması için ricada bulunmak zorundasınız. Bu da yazdığınız kişinin sizi ciddiye alıp almamasına bağlı. Bir dergiye bir şiir/deneme/hikâye göndermedeki üslup maalesef kayboldu. Affedersiniz bir hayvanın önüne bile yiyecek konurken takındığımız tavır, yazışma ve konuşmada gösterilmiyoruz. Mesela Hece Taşları’nı hiç takip etmemiş birisi serbest şiir ya da hikâye gönderiyor. Ben de yıllardır yaptığım gibi göndereni muhatap alıp dergiyi takip etmediğini, dergi sayılarını inceleyip ona göne çalışmalarını göndermeleri hususunda dönüş yapıyorum. Bazıları da selam kelimetmeden sosyal medya üzerinden ya da epostadan şiir gönderiyor. Ben de şiiri okumam için mi yoksa yayımlamam için mi gönderdiğini soruyorum. Şiirlerini zayıf bulduğum başka şiirlerini istediğim arkadaşlar da bir daha dönüş yapmıyorlar.

Eskiden gençlere şöyle yazın böyle yazın, şu kitapları okuyun şiir yayımlamada acele etmeyin, yazdığınız şiirleri beğenmemeye başladığınız anda şiirin kapısını aralıyorsunuz diye tembihlerde bulunurdum. Tabiri caizse bir usta çırac ilişkisi içinde yazışmalarımız sürerdi. Günümüzde her genç bir an önce şair olmak istiyor. Yolu kendi kendine bulmaya çalışıyor. Halbuki şiir içinde ya da şehirler arası yolculukta -araç kullanıyorsa ve gideceği adresi bilmiyorsa- navigasyon kullanmadan varmak istediği hedefe varamaz.

Has şiiri tanımak için yol gösterecek, gönlü ile dokunacak şairler hâlâ var. Onlara ulaşip ulaşmamakta genç şair adaylarının bileceği iştir.

Yanar

közü düşünce kalbe, akıl, itidal yanar
her can yanası değil, onda ehl-i hâl yanar

öyle özge ateştir ayırmaz kuru ve yaş
bir tutuşmaya görsün his yanar, hayal yanar

fıtratın kumaşında dokunur ilmik ilmik
suya düşse zerresi, kav olur muhal yanar

bir şeb-i arus vakti açılınca gamzeler
vuslat kıvılcımında tutuşur melâl yanar

yanar zülfün telinde sarhoşça sallanan can
umut ufkunda bîtap düşen ihtimal yanar

yükler kanatlarına nâr- ı cahîme eş yük
her an alevden nefes, yük yanar, hamal yanar

“dokunma ki yanarsın” diyenler de bilir ki
ateş korkmaz yanmaktan zerre-i miskal yanar

her hücrede bir tandır, haz alır tutuştukça
gündüzlerde şems yanar, gece de zühal yanar

züleyhâ “yusûf!” demiş, tutuşmuş dudakları
aşkın kaderi budur; doğunca visal, yanar...

Devriye

İnsanoğlu ezelden ta ebede
Çağlayıp da gelen destanın sürsün
Bilir misin ilahi bir sandıkta
Cevheri nur göze görünmez dürsün

Şüphesiz ki Yaradan ol deyince
Ve elbette vakit zaman gelince
Bilinmez kıvrımlı upuzun ince
Yollar içre yola girer yürürsün

Denmemiştir yolun yokuş engebe
Bilen bilir bağlı bin bir sebebe
Şaşırsan da sen içinde kör ebe
Korkma sakın en az yol kadar hürsün

Yoldasın baş açık hem yalın ayak
Hangi yana dönsen dağ, tepe, koyak
Dayanamaz eprir eyninde şayak
Hakka doğru her adımda büyürsün

Gün olur ki yolun yola karışır
Zaman gelir yaşın yaşla yarışır
Ve nihayet ruh bedenle barışır
Bu döngüde büyümezsen çürürsün.

Hiç unutma tevazunla müsavi
Olduğunda gökten denizden mavi
Kulluğunla ulu ağaçtan kavi
Bozkırda en köksüz ottan da gürsün

Yaşadıkça yaşadığın her öğün
Oluverir sana şölen, toy, düğün
Emin ol nefsini yendiğin o gün
Didar gören sudan arısın, pürsün